

LUNDS
UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR PSYKOLOGI

Att vara i könsminoritet på sin utbildning
*- En kvantitativ studie av hur underrepresenterade kvinnor och män
upplever sin situation.*

Niclas Arheden
Rosanna Westerlund

Kandidatuppsats h.t. 2013

Handledare: Una Tellhed

Förord

Vi vill passa på att tacka vår handledare Una Tellhed för god vägledning och stöd i detta arbete. Fredrik Björklund och övriga deltagare i forskningsprojektet, ska likaså ha ett tack för sin insats och hjälp med input till utformning av studien. Vi skulle också vilja tacka alla personer som har hjälpt till vid etablering av kontakt med de olika utbildningarna, samt alla de respondenter som tog sig tid att delta och besvara enkäten. Era ansträngningar har hjälpt till och bidragit till att studien har kunnat genomföras, och vidare till att undersöka ett väldigt aktuellt och viktigt ämne. Sist, och i detta fallet minst, vill vi passa på att hälsa lilla Astrid välkommen till livet, efter att hon två veckor för tidigt anlät lagom till processens start.

Sammanfattning

Denna studie undersöker upplevelsen av att vara i könsminoritet på utbildning. Syftet var att studera skillnader i att vara kvinna på en mansdominerad utbildning eller man på en kvinnodominerad. Skillnader i nöjdhet med utbildningen, välmående, samt avhoppstankar var en central utgångspunkt. Variablerna likhet och tillhörighet, sociala identitetshot, stöd och barriärer, upplevd kompetens, samt könsnormer undersöktes i syfte att finna prediktorer för avhoppstankar. Minoritetsgrupperna har även ställts i kontrast till de studenter som befinner sig i könsmajoritet. Deltagarna (N=281) i studien var nästan uteslutande förstaterminsstudenter vid två könstypiska utbildningar vid Lunds Universitet, socionomutbildningen och maskinteknologiska utbildningen. Både studenter i könsminoritet och könsmajoritet fick besvara självskattningsfrågor i en enkät som behandlade ovanstående variabler. Det huvudsakliga resultatet visade, till skillnad från tidigare amerikansk forskning, att män på den kvinnodominerade utbildningen funderade mer på att hoppa av än sina kvinnliga klasskamrater medan kvinnorna på den mansdominerade utbildningen inte hade mer avhoppstankar än sina manliga klasskamrater.

Innehållsförteckning

Introduktion.....	1
Inledning.....	1
Teori och tidigare forskning.....	2
Minoritetsskap.....	2
Avhoppstankar, nöjdhet och välmående.....	3
Likhet och känsla av tillhörighet.....	4
Sociala identitetsshot.....	5
Stöd och barriärer.....	5
Upplevd kompetens.....	6
Könsnormer.....	6
Syfte och hypoteser.....	7
Metod.....	8
Deltagare.....	8
Material.....	9
Avhoppstankar, nöjdhet och välmående.....	9
Likhet och känsla av tillhörighet.....	9
Sociala identitetsshot.....	10
Stöd och barriärer.....	10
Upplevd kompetens.....	11
Könsnormer.....	12
Procedur.....	12
Resultat.....	13
Hypotes 1.....	14
Hypotes 2.....	15
Hypotes 3.....	16
Diskussion.....	17
Tolkning av resultat.....	18
Huvudhypotes.....	18
Hypotes kring möjliga prediktorvariabler.....	18
Hypoteskring korrelation och prediktion.....	20
Styrkor och brister.....	21
Deltagare.....	21
Material.....	22
Framtida forskning.....	23
Konklusion.....	24
Referenser.....	25

Introduktion

Inledning

Sverige anses vara ett föregångsland när det handlar om jämställdhetsfrågor. Trots framsteg och en positiv trend mot en mer jämnt fördelad arbetsmarknad, är det endast 18% kvinnor och 15% män som arbetar i jämnt könsfördelade yrken (Wahl, Holgerson, Höök & Linghag, 2011). Vad som inte är lika omtalat är att den svenska arbetsmarknad är mer könssegregerad än vad många kanske tror. Som en del i processen som leder till den könssegregerade arbetsmarknaden, gäller detsamma för utbildningar på både gymnasie- och högskolenivå (Arbetsmiljöverket, 2013). Regeringen har särskilt utrett vad som behöver göras för att förebygga att arbetsplatser blir överrepresenterade av antingen kvinnor eller män, där det också konstateras att fokus bör därför läggas på att främst attrahera könsminoriteter till utbildningar (SOU, 2004). Studier som undersöker amerikanska utbildningar visar nämligen att framförallt kvinnor i könsminoritet upplever hot och problem på grund av sitt minoritetskap (Steele, Jacquelyn & Rosalind, 2002). Även i Sverige är det vanligt att de i könsminoritet hoppar av sin utbildning eftersom de känner att de inte passar in (Studentliv, 2013).

Syftet har därför varit att undersöka hur studenter i just könsminoritet mår, trivs och i vilken omfattning de funderar på att hoppa av. Detta undersöks utifrån hur studenterna känner att de passar in och relaterar till andra på utbildningen, hur de upplever sin kompetens, om de upplever stöd, hinder eller hot på grund av sin sociala identitet, samt i vilken grad de internaliserat manliga och kvinnliga könsnormer. Undersökningen som gjorts är en del i ett större pågående forskningsprojekt på Lunds Universitet med Una Tellhed som projektledare, där fokus vilar på att undersöka vilka psykologiska faktorer som kan förklara könsskillnader i yrkesintressen och karriärval.

Upplevd likhet till andra inom ett område har visat sig vara av stor betydelse för vilka utbildningsområden människor söker sig till. Detta innebär att män tenderar att söka sig till manliga fält och kvinnor till kvinnliga fält, vilket kan hjälpa till att förklara den över- och underrepresentation av kön som visar sig på många utbildningar (Cheryan & Plaut, 2010). Amerikansk forskning har visat tecken på att uppdelningen mellan utbildningar dock inte bara beror på folks könsstereotypa val (Steele et al., 2002). Det framhålls även att kvinnor i könsminoritet på mansdominerade utbildningar väljer att hoppa av i större utsträckning, samt avstår från vidareutbildning i högre grad än männen. Förklaringen tycks ligga i att kvinnorna i detta fall upplever stereotypot och känner sig mer diskriminerade jämfört med sina manliga

studiekamrater (Steele et al., 2002). Forskning som rör män i könsminoritet är inte lika enkel att hitta, även om Cheryan et al. (2010) och Steele et al. (2002) visar på resultat som talar för att män inte påverkas av hot på samma sätt som kvinnor inom mansdominerade fält. Detta verkar trots allt gälla socionomutbildningen som är en av de mest kvinnodominerade högskoleutbildningarna och därför kan ställas i kontrast till de flesta ingenjörutbildningar, med motsatt könsfördelning (Möllerstedt, 2010). Enligt statistik från Universitet och Högskolerådet (2013) rymmer utbildningen cirka 20 procent män vid antagningen till höstterminen 2013 och har historiskt sett hållit sig på ungefär samma nivå sedan utbildningens start (Kullberg, 2000). Statistik visar att socionomutbildningen i Sverige har problem med avhopp, främst bland männen som procentuellt är överrepresenterade i den grupp socionomstudenter som väljer att hoppa av (Möllerstedt, 2010).

Statistiska centralbyråns (2013) genomströmningsstatistik för socionommän har sedan millennieskiftet legat strax under 60 procent, i jämförelse med socionomkvinnorna där närmare 80 procent tog examen. Sämre genomströmning gäller här också för sjuksköterskeprogrammet, där endast 15 % utgjorts av män under 2000-talet. Fortsatt visar samma statistik från både högskoleingenjörutbildningen och civilingenjörutbildningen, vilka båda är mansdominerade, att kvinnors genomströmning är något bättre än männens (SCB, 2013). Detta är alltså inte helt i linje med resultaten från amerikanska studier som fann att män på kvinnodominerade utbildningar inte visade någon tendens till mer avhoppstankar än kvinnorna på samma utbildning (Steele et al., 2002). Med hänsyn till detta kommer en presentation av den aktuella studien att göras, vilken baseras på data från två underrepresenterade könsgrupper från två universitetsutbildningar i Lund.

Teori och tidigare forskning

Följande avsnitt tar upp relevanta teorier och begrepp, då de hjälper till att klargöra hur undersökningen utfördes. Först kommer teorier för att förstå minoritetsskap att tas upp, följt av teorier bakom de olika variabler som har studerats i denna studie.

Minoritetsskap. I en studie av Lindgren (1985) där två mansdominerade arenor studerades i form av en ingenjörutbildning och en industriarbetsplats, har en så kallad komformisk strategi identifierats vilken kan användas för att förstå hur kvinnor förhåller sig till sitt minoritetsskap. Den blir ofta aktuell i ett tidigt stadie och innebörden är att minoriteten söker likheter med majoriteten, i detta fall män. Fortsatt innebär detta ett avståndstagande från andra i minoritet för att markera och bevisa skillnaden mellan sig själv och det som skiljer sig

från normen. Detta motverkar att kollektiv bland kvinnor skapas och framställer mannen som norm. Den komformiska strategin kan endast antas av en mindre del i minoritet och ett nästa steg för andra i minoritet, blir att använda sig av ytterligare strategier, däribland "flykt" som innebär att kvinnorna beslutar sig för att lämna den manliga arenan (Lindgren, 1985). Detta är intressant i studien för att se huruvida minoriteterna på de två utbildningarna väljer att anta någon av strategierna, samt om det är som Lindgren nämner att en komformisk strategi kanske är vanligare bland kvinnor.

En viktig del i att förstå minoritetsskap kan behandlas i teori rörande social kategorisering, en gren i den sociala identitetsteori. Människor formar utifrån denna teori inte sitt själv enbart utifrån sina personligt särskiljande egenskaper. Istället skapas kategorier eller grupper utifrån skillnader, och individer väljer därefter en social identitet utifrån vilken grupp de identifierar sig med (Turner, 1999).

Identifiering sker inte bara som individ, utan även som individ tillhörande olika s.k. in-grupper, vilket utgör skillnaden mellan personlig och social identitet. Jaget blir därför inte enbart definierat utifrån kategoriseringar av personliga egenskaper, utan också utifrån den kollektiva gruppens egenskaper. Därefter internaliseras de positiva, samt negativa karaktärsdrag som tillhör gruppen som identifiering skett till och vidare jämförelser kan göras med andra grupper som identifiering inte skett till. De sistnämnda blir så kallade ut-grupper. Det skapas därför ett vi och ett dem, där status och konkurrens kan uppstå, och där in-gruppen blir den gruppen med högst ansedd status (Turner, 1999).

Utifrån denna self categorization theory möjliggörs en intressant aspekt för minoritetsgrupperna i undersökningen, där en möjlig förklaring till avhoppstankar, missnöjdhet och mindre välmående skulle kunna vara att identifiering med övriga på utbildning inte skett. I enlighet med s.k. optimal distinctiveness theory, ytterligare en teori, finns fortsatt ännu en intressant aspekt att ta hänsyn till. Den innebär att identifiering inte får ske till in-grupperna på så sätt att vi upplever för stor likhet till övriga medlemmar inom den. Det skulle leda till en vilja, att på olika sätt, försöka särskiljas från likheten (Brewer, 1999).

Avhoppstankar, nöjdhet & välmående. En studie av Steele et al. (2002) har visat att kvinnor som studerade på mansdominerade utbildningsområden i USA upplevde mer motgångar på grund av sitt kön än vad männen gjorde. Kvinnorna uppgav i större utsträckning än männen inom samma område, att de funderade på att byta inriktning. Dessa kvinnor ställdes även i relation till både kvinnor och män inom ett kvinnodominerat

akademiskt område. Resultatet visade att kvinnorna som befann sig i könsminoritet på sin utbildning upplevde mer könsbaserade hot i form av stereotypot och diskriminering, samt funderade mer på att hoppa av, än alla de tre andra grupperna. De män som också befann sig i könsminoritet på sin utbildning uppgav alltså att de inte upplevde hot i den utsträckning som kvinnorna gjorde (Steele et al., 2002). Stereotypot och diskriminering är därmed intressanta variabler att studera vid studier av personers upplevelser när de befinner sig i en könsminoritet. Det blir även intressant att studera minoriteternas välmående, för att se om det finns en skillnad i välmående när minoriteter upplever dessa motgångar, jämfört med könet som utgör en majoritet. Frågan är om liknande tendenser kommer att synas i en svensk kontext. Genomströmningsstatistik för svenska civilingenjörsstudenter och socionomstudenter, visar nämligen att tjejer i större utsträckning tar examen på civilingenjörsprogram än vad motsvarande män gör, medan socionomstuderande män i större grad avslutar sin utbildning än vad kvinnorna på socionomutbildningen gör (SCB, 2013). Statistiken strider mot de resultat som Steele et al. (2002) fann i sin studie, vilket gör det intressant att i en svensk kontext studera hur kvinnor och män i könsminoritet upplever sin situation.

Likhet och känsla av tillhörighet. Upplevd likhet till andra personer inom ett fält har visat sig vara en social prediktor för att känna intresse för ett område. Detta innebär att en lägre grad likhetskänslor till personer inom ett fält kan bidra till ett lägre intresse för fältet i fråga. Detta har visat sig i en studie, med syfte att undersöka vad som påverkar kvinnors underrepresentation i de amerikanska STEM-områdena, vilka utgörs av naturvetenskap, teknik, ingenjör och matematik (Cheryan & Plaut, 2010). Bland möjliga prediktorer visade sig upplevd likhet till andra studenter inom utbildningsområdet, samt den stereotypa bilden av en student inom utbildningsområdet, vara prediktorer för ett minskat intresse. Kvinnor upplevde en större likhet och ett större intresse till det kvinnodominerade ämnet som testades, medan männen upplevde en större likhet och mer intresse till det mansdominerade ämnet som testades. Upplevd likhet visade sig vara en väldigt stark prediktor för intresse på ett studieområde, även när sociala identitetshot och förväntad framgång kontrollerades (Cheryan & Plaut, 2010). Således kan upplevd likhet också vara en viktig del i att förstå varför personer söker sig till de utbildningar de gör. Vidare kan detta vara en del i att förstå varför personer i större grad väljer ett område som speglar deras bild av sig själva, där kön kan ses som en betydande del. Upplevd likhet bör således ses som en viktig del i förklaringen till varför många utbildningar och yrken fortsatt är könsdominerade.

Känsla av tillhörighet, samt att känna sig accepterad och värderad inom ett område, är även faktorer som, likt likhet, har visats vara prediktorer för att kvinnor och män väljer olika utbildningsområde (Good & Dweck, 2012). En studie som undersökt variablerna visar att kvinnor känner mindre tillhörighet till matematikämnet än männen på samma utbildning och att detta predicerar att de senare vill studera matematik i lägre grad än männen. Studien visade även att könsstereotypen, om att kvinnor inte är lika begåvade som män i matematik, påverkade kvinnorna att känna en lägre känsla av tillhörighet till området än vad männen gjorde. Resultaten visade också att en rådande allmän syn om att matematik skulle vara en fast egenskap eller istället något man kan förbättra genom träning, påverkade upplevelsen av tillhörighet. De kvinnor som, utifrån sin utbildningsmiljö, fått uppfattningen av att matematisk kunskap var en fast egenskap som främst män besitter, upplevde en lägre grad av tillhörighet än de kvinnor som istället upplevde att matematisk kunskap var något som kunde förbättras genom träning (Good & Dweck, 2012). Således bör upplevd tillhörighet också ses som en viktig faktor och del i att förstå varför utbildningar och arbetsmarknaden fortsätter att vara könssegregerad.

Sociala Identitetshot. Steele et al. (2002) framhåller att kvinnor som studerade på en mansdominerad utbildning (naturvetenskap-, matematik- och ingenjörutbildningar) upplevde mer könsdiskriminering än kvinnor på kvinnodominerade utbildningar. Detta gällde även i förhållande till både män i mansdominerade - och kvinnodominerade utbildningar. Kvinnor som studerade på mansdominerade utbildningar rapporterade även att de kände sig mer hotade av negativa stereotyper om deras kön, än personer i resterande kontexter, och upplevde alltså mer stereotypot. Denna grupp kvinnor uppgav också att de i större grad än resterande respondenter funderade på att hoppa av sin utbildning (Steele et al., 2002). Sociala identitetshot är därför också viktiga att ha i åtanke vid studier angående den könsuppdelade studie- och arbetsmarknaden och en möjlig prediktor för att i större utsträckning vilja avsluta sina studier.

Stöd och barriärer. Att ha mycket stöd och få upplevda barriärer ger en positiv inverkan i personers karriär eller utbildningsval, då detta bidrar till att stärka en persons mål samt att dessa i större utsträckning uppnås. Dessa typer av stöd och hinder kan både vara i form av tillgångar (t.ex. ekonomi) men även i form av en persons upplevda känsla från personer i omgivningen (t.ex. en känsla av att familjen stödjer ens utbildningsval)(Lent & Brown, 2006). På så vis kan alltså stöd och barriärer som variabler fungera som gynnande

respektive hämmande för personer i deras karriärsbana, och blir därmed intressanta variabler att undersöka i studier kring minoritetens upplevelse i en utbildningskontext. Utifrån en svensk kontext kan skilda signaler skickas beroende vilket könet är. Med hänsyn till vad Sveriges offentliga utredningar (2004) skriver, med försök att få kvinnor att välja manliga arenor, finns anledning att tro att svenska kvinnor känner stöd för detta, vilket kan vara en intressant aspekt i undersökningen.

Upplevd kompetens. Self efficacy är ett begrepp som används inom socialkognitiv teori för att benämna hur bra vi tror att vi kommer att kunna klara av de specifika uppgifter som krävs i ett speciellt sammanhang, t.ex. för ett bestämt arbete (Bandura, 1997). Detta till skillnad från självförtroende som är ett mer generellt begrepp som gäller i mer eller mindre alla situationer. Det är därför vanligt att just self efficacy-mått används för att undersöka skillnader mellan män och kvinnor i deras prestationer (Lent & Brown, 2006). Forskning har visat att kvinnor betvivlar sin kompetens i större omfattning än män på mansdominerade utbildningar, trots att inga skillnader i prestationer kan uppvisas och den lilla forskning som finns på män i minoritet visar att männen inte betvivlar sin kompetens i samma utsträckning (Cheryan & Plaut, 2010). Detta gör det intressant att i studien undersöka om det finns en skillnad för kvinnor och män i upplevd self efficacy.

Vidare blir det intressant att titta på bluffkänslor, eller så kallade impostor-känslor. Detta innebär en upplevelse av att inte lita på sin egen kompetens och förmåga. Personer med impostorkänslor har ofta en upplevelse av att deras framgång beror på något annat än deras inre kapacitet, vilket leder till att personer med impostor-känslor upplever sig själva sämre än vad de är. Till upplevelsen hör även känslor av utanförskap och känslor av att inte passa in kompetensmässigt bland andra personer i ens närhet (Clance & O'toole, 1987). Forskning har motbevisat att impostor-känslor endast skulle vara något som existerar bland kvinnor, vilket man först trodde, och istället visat att fenomenet även finns hos män (Sabine et al., 1995). Vidare forskning som visar att minoriteter skulle skatta högre på impostor-känslor finns ännu inga belägg för, men kan vara intressant att undersöka i studien för att se om minoriteterna påverkas av impostor-känslor.

Könsnormer. Önskan om att titta på könsnormer kommer av de sammanhang som undersökningen sker i, dvs. på en manlig- och en kvinnlig arena. Inom forskning och praktik som behandlar kvinnliga och manliga könsroller visar sig könsnormerna stämma överens med respektive köns olika erfarenheter, vilket innebär att män tenderar att tydligt internalisera

manliga könsnormer framför kvinnor, och vice versa (Mahalik et al., 2003; Mahalik et al., 2005). Könsnormerna har visat sig ha en inverkan på den kultur vi befinner oss i och innebär vidare att vi internaliserar olika könsnormer beroende på av den kontext vi befinner oss i (Mahalik et al., 2005).

Utifrån detta finns det anledning att anta att kvinnor internaliserar manliga normer om de befinner sig på en typiskt manlig arena, där manliga normer råder. Detsamma kan således antas om män som befinner sig på arenor överrepresenterad av kvinnor, där kvinnliga normer råder.

Syfte och hypoteser

Syftet med undersökningen är att få kunskap om hur könsminoriteter upplever sin utbildningssituation. Studien ska kunna ge insikt i om det finns skillnader mellan olika grupper i minoritet baserat på vilket kön minoritetsgruppen utgörs av. Med utgångspunkt i teori och den tidigare forskning som presenterats om faktorerna som valts ut för denna undersökning, kommer hypoteserna att se ut på följande vis:

1. Huvudhypotes. I enighet med vad svensk statistik visat, i jämförelse med tidigare amerikansk forskning, förväntas män i minoritet ha mer avhoppstankar, vara mindre nöjda med sin utbildning och må sämre än kvinnor i minoritet, men också sämre än grupperna som befinner sig i majoritet.

2. Hypotes om möjliga prediktorvariabler. Vidare förväntas också könsminoriteterna uppleva mindre likhet och tillhörighet, samt mer sociala identitetshot till sina kurskamrater. Könsminoriteterna förväntas också ha internaliserat könsnormer på så sätt att män i minoritet internaliserar kvinnonormer starkare än män i majoritet, och detsamma gäller för kvinnor i förhållande till mansnormer. Det finns även en förväntan om att män internaliserar mansnormer i större utsträckning och kvinnor kvinnonormer i större utsträckning. Kvinnor i minoritet förväntas skatta lägre i upplevd kompetens och förväntas uppleva mindre barriärer och mer stöd jämfört med männen i minoritet. Männen i minoritet förväntas även uppleva mindre stöd än båda grupper i majoritet.

3. Hypotes kring korrelation och prediktion. Upplevda sociala identitetshot, känsla av subtilt ogillande från omgivningen, samt impostor-känslor kommer korrelera positivt med avhoppstankar. Känsla av likhet, tillhörighet, stöd från omgivningen, samt en hög self

efficacy kommer att korrelera negativt med att vilja att hoppa av. Då könsskillnader förväntas mellan minoritets- och majoritetsgrupperna på de två utbildningarna kommer detta vidare att kunna leda till att hitta prediktorer för avhoppstankar

Metod

Deltagare

Målet med urvalsprocessen av undersökningens deltagare var att samla in enkätsvar från två olika universitetsutbildningar med hänsyn till: 1. Att hitta så jämnt procentuellt fördelade könsminoriteter mellan de två utbildningarna som möjligt, med kravet att minoriteten skulle bestå av kvinnor på den ena utbildningen och män på den andra, vilka högst fick utgöra 30 procent av den totala klasstorleken. 2. Att både könsminoritetsgrupperna och jämförelsegrupperna utgjorde minst 30 deltagare för att uppnå tillräcklig power i undersökningen. 3. Att utbildningar där studenter från första terminen kunde utgöra så stor del av deltagarantalet som möjligt med hänsyn till tidsaspekten.

Urvalsprocessen, att anta socionomprogrammet och maskinteknologiska programmet som undersökningsgrupp, baserades på Universitet och Högskoleverkets antagningsstatistik (2013) från andrahandsurvalet höstterminen 2013. Här utgjorde socionommän 17,1 procent av det totala antalet antagna socionomstudenter och kvinnor på maskinteknik utgjorde 23,7 procent av det totala antalet antagna maskinstudenter. Undersökningen visade att denna statistik verkade stämma bra då svarande socionomer på termin ett utgjordes av 18 procent män och svarande maskinstudenter på termin ett utgjordes av 23 procent kvinnor.

Sammanlagt svarade 281 studenter på enkäten. Dessa sorterades sedan in i fyra grupper som utgjordes av undersökningsgrupperna i form av manliga studenterna i minoritet på socionomprogrammet (N=34) och kvinnliga studenter i minoritet på det maskinteknologiska programmet (N=32), samt av jämförelsegrupperna i form av kvinnorna i majoritet på socionomprogrammet (N=108) och männen i majoritet på maskinteknologiska programmet (N=107). Samtliga maskinstuderande tillhörde utbildningens första termin och av de 142 socionomerna tillhörde 122 studenter den första terminen. De övriga 20 socionomstudenterna som besvarade enkäten och inte tillhörde den första terminen, gick på någon av de övriga 6 terminerna.

Material

För att få utrymme och ha möjlighet att analysera flera faktorerers påverkan, användes ibland delskalor och ibland krävdes det att större skalor kortades ner till att innefatta färre item, eller justerades för att för att passa gällande respondenters utbildningskontext. (se bilaga 1). Detta på grund av att det fanns en önskan att hålla nere tiden för besvarandet av enkäten, av praktiska skäl. Målet var en tidsomfattning på ca femton minuter för att undvika att förlora respondenter. Nedan kommer studiens olika mått att presenteras.

Avhoppstankar, nöjdhet och välmående. För att mäta hur ofta studenterna hade funderat på att avsluta sin utbildning översattes den fråga som användes för att mäta tankar på avhopp av Steele et al. (2002). Översättningen lyder "Hur ofta har du funderat på att hoppa av eller byta från din nuvarande utbildning?". Frågan besvarades med hjälp av en Likertskala med skalstegen "Aldrig" (1) till "Väldigt ofta" (7). Till frågan om avhopp skapades även tre nya frågor som tillsammans med denna behandlade nöjdhet med utbildningen. Dessa frågor löd "Hur nöjd är du med ditt val av utbildning?", "Hur säker är du på att du vill arbeta med ett yrke som din utbildning leder till?" samt "Hur säker känner du dig på att du har valt rätt utbildning?". Chronbach's alpha för detta mått blev ($\alpha=,86$). Information rörande studenternas generella välmående samlades in med hjälp av frågor från *General Health Questionnaire 28* som var översatta till svenska (GHQ 28; Goldberg & Hillier, 1979). Frågor som ansågs spegla stress prioriterades (t.ex. "Har du på senaste tiden varit så orolig att du sovit för lite?"), framför frågor som ansågs spegla en allvarigare ohälsa (t.ex. "Har du på senaste tiden tyckt att livet inte är värt att leva?"). Frågorna besvarades på en Likertskala med alternativen "Inte alls" (1) till "Extremt mycket" (7). GHQ har visat en hög inre reliabilitet i tidigare studier från ($\alpha=,77$) till ($\alpha=,93$) (Bowling, 1997). Alpha reliabiliteten blev efter anpassning till föreliggande studie fortsatt hög ($\alpha=,89$).

Likhet och känsla av tillhörighet. Vid kartläggningen av respondenternas upplevda likhet till andra studenter, sammanfördes items från två olika skalor. Delvis användes en svensk översättning av den fråga som ingick i Cheryan & Plauts (2010) studie. Frågan löd "Hur lik tycker du att du är andra kursare på din utbildning?". Fem andra items valdes ut från delskalan "Contextual Barriers & Supports" i *Barrier Scale* (Lent & Brown, 2006). Exempel på dessa frågor är t.ex. "Hur ofta känner du att du inte passar in socialt på din utbildning?" eller "Upplever du att det finns människor som liknar dig på din utbildning?". Frågorna

besvarades på en Likertskala där skalstegen t.ex. var av typen för exempel fråga 1, ”Inte alls lik” (1) till ”Extremt lik” (7), eller för exempel fråga 2, ”Nej, inga alls” (1) till ”Ja, alla” (för övriga svarsalternativ se bilaga 1). Delskalorna i tidigare studier har ägt en hög intern reliabilitet från ($\alpha=,88$) till ($\alpha=,90$) (Lent & Brown, 2001). Alpha-värdet i nuvarande studie visade sig bli högre när en av de utvalda frågorna togs bort. Vid reliabilitetsanalys av den slutgiltiga skalan blev Cronbach’s alpha lågt ($\alpha<,70$), närmare bestämt ($\alpha=,689$). Det item som togs bort från analys löd: ”I vilken mån känner du att du har tillgång till förebilder inom ditt fält (t.ex. någon du kan se upp till och lära dig av genom att observera)?”. Detta ledde till att skalans interna reliabilitet förbättrades till en acceptabel nivå ($\alpha=,74$).

Vid mätning av studenternas känsla av tillhörighet, användes en översättning av delskalan ”acceptance” som användes av Good & Dweck (2012). Originaltestet visade på både god reliabilitet och validitet för tillhörighet som en predicerande faktor för att vilja studera det man gjorde, i detta fall matematik (Good & Dweck, 2012). Dessa frågor ställdes i kontrast till items ur *Barrier Scale* (Lent & Brown, 2006), som var intressanta men ansågs överlappa items som redan var valda. I denna studie presenterades skalan först med en text som löd ”När jag är på min utbildning känner jag mig...” och sedan med påståenden att besvara som t.ex. ”...accepterad” eller ”...åsidossatt”. Frågorna besvarades på en Likertskala med skalstegen ”Stämmer inte alls” (1) till ”Stämmer mycket bra” (7). Originalskalan hade ett högt alphavärde ($\alpha=,91$), vilket blev något svagare, men fortsatt starkt ($\alpha=,86$) efter översättning och anpassning till nuvarande studie.

Sociala identitetshot. Vid mätning av studenternas upplevda sociala identitetshot i form av negativa stereotyper om deras kön, översattes *Stereotype Vulnerability Scale* (Spencer, 1993). Frågorna är t.ex. ”I undervisningen på ditt program, hur ofta upplever du att” ...”en del människor tror att du är mindre begåvad på grund av ditt kön?” eller ”om du ställer en dum fråga kommer folk tro att det beror på ditt kön?”. Skalan har visat ett alpha-värde på nivåer mellan ($\alpha=,67$) och ($\alpha=,84$) i tidigare studier (Steele et. al., 2002). Efter översättning och anpassning till nuvarande studie, visar skalan en fortsatt acceptabel intern reliabilitet. ($\alpha=,89$).

Stöd och barriärer. Frågor rörande omgivningens stöd av utbildningsval ställdes för att adressera ifall detta upplevdes som barriärer för studenterna. Sju frågor valdes ut från delskalan ”Contextual barriers & support” i *Barrier scale* (Lent & Brown, 2006). Frågorna som ställdes var av typen ”I vilken utsträckning känner du att du får stöd för ditt utbildningsval från viktiga människor i ditt liv?” och ”I vilken grad känner du press från

föräldrar eller andra viktiga människor att byta utbildning från din nuvarande till en annan?”. Delskalorna i tidigare studier har ägt en hög intern reliabilitet från ($\alpha=,88$) till ($\alpha=,90$) (Lent & Brown, 2001). Efter anpassning till vår studie, uppnådde alphavärdet fortfarande en acceptabel nivå ($\alpha=,78$). Det fanns även en önskan att undersöka om det hos studenterna kunde finnas en subtil känsla av ogillande av deras utbildningsval från omgivningen. Denna skala blev därmed ett tillägg till barriärskalan. Anledningen till detta är det faktum att Sverige har en framstående jämställdhetsdebatt, vilket ger anledning att tro att det finns risk för att ett mer direkt ogillande kan vara svårt att uttrycka. Fyra items komponerades till denna skala, som innehöll frågor som t.ex. “Ibland får jag känslan att folk i min omgivning tycker att jag gjort ett konstigt utbildningsval.” Frågorna besvarades på en Likertskala med skalstegen ”Stämmer inte alls” (1) till ”Stämmer mycket bra” (7). Alphavärdet uppnådde en acceptabel nivå ($\alpha=,77$).

Upplevd kompetens. Vid mätning av studenternas self efficacy användes det mått som användes av Cheryan & Plaut (2010). Frågan översattes och anpassades något för att bättre passa kontexten. Frågan som ställdes löd “Hur säker är du på att du framgångsrikt kommer att kunna avsluta din utbildning med mycket goda resultat?”. Det skapades även tre andra frågor för att få mer tyngd och bredd. Dessa frågor behandlade hur säkra studenterna var på att de skulle kunna lösa uppgifterna som förväntades under utbildningen, samt hur säkra de var på att de framgångsrikt skulle klara av att arbeta med ett yrke som utbildningen leder till. Till sist ställdes en fråga som behandlade ifall de trodde att de skulle ha en framgångsrik karriär inom det arbetsområde de studerade till. Frågorna besvarades på en Likertskala med skalsteg av typen ”Inte alls säker” (1) till ”Extremt säker” (7). Alphanivån i denna studie var god. ($\alpha=,77$).

Impostorkänslor mättes med hjälp av *Clance IP Scale* (Clance, 1985) Originalskalan kortades ner och översattes till svenska. Skalan bestod av påståenden som t.ex. “Jag är rädd att viktiga människor i min närhet kommer att få reda på att jag inte är lika kompetent som de tror att jag är” och “Ibland känns det som att min framgång beror på någon form av tur”. Dessa besvarades på en Likertskala med skalstegen ”Stämmer inte alls” (1) till Stämmer mycket bra (7). Originalskalan, har visat en hög validitet, samt god intern reliabilitet ($\alpha=,92$) (Chrisman, Pieper, Clance, Holland & Hughes, 1995). Efter revidering inför denna studie minskade alphavärdet något, men fortsatte att ligga på ett accepterat värde ($\alpha=,72$).

Könsnormer. Vid mätning av respondenternas grad av internaliserade mans- samt kvinnonormer, valdes frågor ut från *The Conformity to Masculine Norms Inventory-46* för mansnormerna (Parent & Moradi, 2009), samt *The Conformity to Feminine Norms Inventory-45* för kvinnonormerna (Parent & Moradi, 2010). Skalorna är tänkta att spegla rådande föreställningar om hur kvinnor och män bör vara och agera. Exempel på påståenden att besvara är "Jag försöker alltid tona ner mina prestationer" samt "Jag har en tendens att hålla mina känslor för mig själv", där det första påståendet är en kvinnonorm och det senare en mansnorm. Frågorna besvarades på en Likertskala som gick från "Håller inte alls med" (1) till "Håller helt med" (7). De båda skalorna är nerkortade versioner från två originalskalor där den interna reliabiliteten för mansnormerna var hög ($\alpha=,92$) (Mahalik et al., 2005). Alphanivån för kvinnonormerna var också i föregående version god ($\alpha=,88$) (Mahalik et al., 2003). Nuvarande studies skalor uppnådde efter översättning till svenska en acceptabel alphanivå för mansnormerna ($\alpha=,72$), samt en något lägre för kvinnornormerna ($\alpha=,61$).

Procedur

Innan enkäten delades ut beskrevs undersökningen kortfattat för ansvariga studievägledare och kursansvariga, som fungerade som kontaktpersoner till utbildningarna. De ställde sig positiva till studien efter att ha delgivit information om syfte och att studien kunde vara av stor relevans för arbete med elevernas hälsa och välmående. Minoritetsgrupperna blev således enklare att nå än vad som tidigare förväntats. För att undvika bias, underströks även att eleverna inte fick veta studiens syfte innan de besvarat enkäten. Enkäterna delades ut och besvarades i helklass. Studiens syfte presenterades muntligt med beskrivningen att enkäten skulle handla om trivsel på utbildningar. För att undvika ytterligare bias användes inte ord som t.ex. kön, eller minoritet i instruktionerna. Studenterna deltog under informerat samtycke och informerades också om att de var anonyma och kunde avbryta deltagandet när de ville samt ombads att inte diskutera med varandra under tiden de besvarade enkäten. Det fanns även en skriftlig instruktion på enkäten, där det framgick att spontana svar, utan för mycket eftertänksamhet önskades.

I början av enkäten ombads studenterna att besvara demografiska frågor som ålder, kön, vilken utbildning och termin de gick, föräldrarnas utbildningsnivå, samt uppväxtfamiljens ekonomiska förhållande. Vidare ställdes frågor som behandlade hur nöjda studenterna var med sitt val av utbildning, samt hur ofta de hade funderat på att hoppa av. Efterföljande frågor behandlade variablerna likhet, följt av self efficacy, subtil känsla från omgivningen, barriärer och stöd, imposterkänslor, känslor av tillhörighet, sociala

identitetshot, välmående samt slutligen manliga och kvinnliga könsnormer (se bilaga 1). Efteråt beskrevs syftet mer noggrant och eventuella frågor besvarades. Studenterna informerades också om att de fick ta del av resultaten genom att anmäla intresse via mail.

De studenter på socionomlinjen som inte tillhörde första terminen besvarade inte enkäten i helklass, utan tillfrågades separat. För att inte avslöja något om hypotesen, tillfrågades inte enbart killar utan även tjejer som studerade till socionom. En del respondenter satt ensamma och besvarade enkäten, andra satt i grupp från två till sex personer. Informationen som framgick var densamma som till de studenter som besvarade enkäten i helklass.

Resultat

Resultatet presenteras med utgångspunkt i ställda hypoteser. Inledningsvis har analyser med deskriptiv statistik utförts, där medelvärden och standardavvikelser presenteras utifrån de fyra oberoende grupperna, beräknade på samtliga mätningar som enkäten bidragit till (se tabell 1). Detta ger en tydlig bild av hur de olika grupperna har svarat och vidare bidragit till fortsatta uträkningar. För hypotesprövning har tvåvägs-ANOVOR beräknat variansen för samtliga skalor, med kön och utbildning som gruppvariabler. Därefter har, om nödvändigt, oberoende t-tester utförts.

Tabell 1. Deskriptiv statistik från enkätens samtliga skalor sett till utbildning och kön.

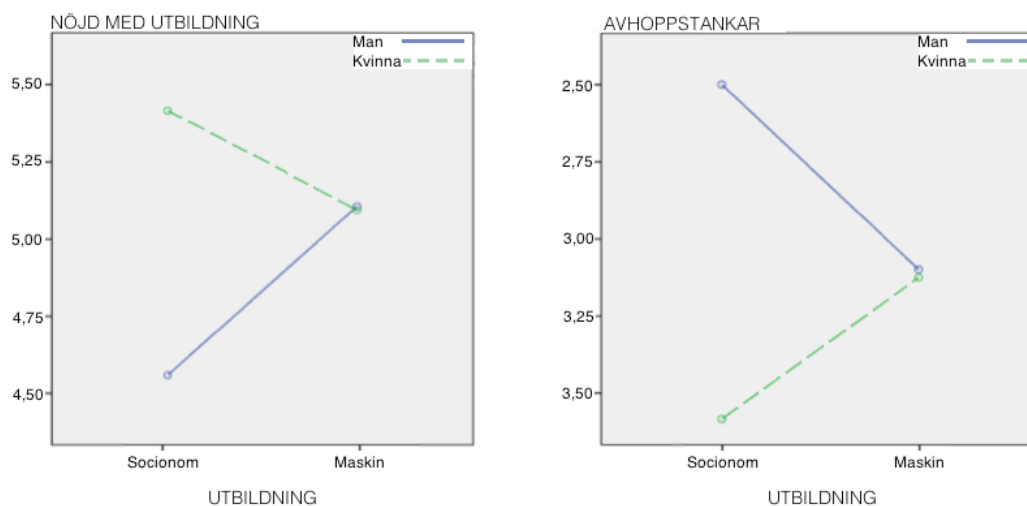
	Socionomprogrammet				Maskinteknologiska programmet			
	Man		Kvinna		Man		Kvinna	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
Avhoppstankar	3.50	1.89	2.42	1.57	2.90	1.62	2.88	1.70
Nöjd m. utb.	4.56	1.29	5.41	1.11	5.11	1.07	5.09	1.26
Likhet	4.37	.89	4.62	.89	4.69	.78	5.05	.92
Self Efficacy	4.89	.91	5.10	.77	5.21	.99	4.91	.95
Subtil ogillande	2.35	1.14	2.07	1.13	1.14	.76	2.14	1.00
Stöd/Barriärer	5.77	.57	6.11	.82	6.17	.62	6.25	.84
Imposter	2.84	.86	2.76	.97	2.64	.95	2.92	1.02
Tillhörighet	5.61	.80	5.83	.85	5.71	.89	5.84	.81
Soc. identitetshot	1.78	.90	1.28	.58	1.19	.38	1.86	.76
Välmående/Stress	3.26	.90	3.88	1.21	3.06	1.02	3.77	.91
Könsnormer M.	3.51	.65	3.09	.66	3.87	.74	3.31	.43
Könsnormer K.	3.72	.65	4.30	.69	3.78	.53	4.53	.48

Avhoppstankar, nöjdhet och välmående (hypotes 1)

Utfallsvariabler redovisas för test om könsminoriteterna hade mer avhoppstankar, var mindre nöjda med sin utbildning, samt kände sig mer stressade än övriga på utbildningen.

Resultaten för avhoppstankar visar en signifikant huvudeffekt av kön [$F(1, 280) = 5,73, p = 0,02, \eta^2 = ,02$] samt en signifikant interaktionseffekt av kön och utbildning [$F(2, 280) = 5,20, p = 0,02, \eta^2 = ,02$]. Vidare undersökning av var skillnaderna i avhoppstankar mer precis kan identifieras har gjorts med hjälp av oberoende t-test. Resultat av t-testen visar att det saknas könsskillnader i tankar på avhopp på maskintekniska utbildningen, men att socionomstuderande män oftare funderar på att hoppa av jämfört med kvinnorna [$t(142) = 3,33, p = ,00, \eta^2 = ,07,$] (se figur 1).

I fråga om hur nöjda de olika grupperna är med sina respektive utbildningar visar på ett liknande sätt en signifikant huvudeffekt av kön [$F(1, 279) = 6,94, p = 0,01, \eta^2 = ,03$] samt en signifikant interaktionseffekt av kön och utbildning [$F(2, 279) = 7,34, p = 0,01, \eta^2 = ,03$]. T-test visar också här att det saknas könsskillnader i hur nöjda manliga och kvinnliga studenter på maskintekniska utbildningen är, men samtidigt att männen på socionomutbildningen är mer missnöjda med sin utbildning jämfört med kvinnorna [$t(142) = 3,76, p = ,00, \eta^2 = ,09$] (Se figur 1).

Figur 1. Diagram för medelvärden av nöjd med utbildning och avhoppstankar för samtliga grupper.

Resultaten för välmående och stress visar vidare på en signifikant huvudeffekt av kön [$F(1, 281) = 19,39, p = 0,00, \eta^2 = .07$] men ingen interaktionseffekt vilket innebär att kvinnorna i undersökningen generellt sett är mer stressade än männen, oberoende av utbildningen de går.

Likhet, tillhörighet och sociala identitetshot (hypotes 2)

I fråga om upplevelse av likhet till andra på utbildningen, visar utfallet i ANOVAN att det föreligger huvudeffekter på både könsvariabel [$F(1, 281) = 6,42, p = ,01, \eta^2 = ,02$] och utbildningsvariabel [$F(2, 281) = 9,84, p = <,01, \eta^2 = ,03$]. Den starkaste skillnaden kan urskiljas i jämförelse mellan de två minoritetsgrupperna [$t(66) = 3,05, p = ,00, \eta^2 = ,13$] där kvinnor på den mansdominerade utbildningen är den grupp som skattar högst- och män på den kvinnodominerade utbildningen skattar lägst av de fyra grupperna. En signifikant skillnad visade sig också mellan män och kvinnor på socionomprogrammet [$t(142) = 2,20, p = ,03, \eta^2 = ,03$]. Vidare fanns det ingen signifikant effekt mellan någon av grupperna när det gällde känsla av tillhörighet.

Tester av sociala identitetshot visar på att en stark interaktionseffekt föreligger [$F(1, 281) = 49,44, p = ,00, \eta^2 = ,15$]. Detta kan förklaras i skillnader mellan studenter vars kön utgörs av majoritet och studenter som befinner sig i könsminoritet [$t(281) = 5,42, p = ,00, \eta^2 = ,10$], där minoriteterna upplever sociala identitetshot i högre omfattning. Mer specifikt visar oberoende t-tester att könsskillnaderna är något tydligare där kvinnor befinner sig i minoritet [$t(139) = 4,80, p = ,00, \eta^2 = ,14$] i jämförelse med socionomprogrammet, där männen gör det [$t(142) = 3,04, p = ,00, \eta^2 = ,06$].

Upplevd kompetens (hypotes 2)

I linje med ställda hypoteser går det att se tendenser till hur könsminoriteterna, på båda utbildningarna, skattar något lägre än könet i majoritet på self efficacy, och något högre på impostor-känslor. Resultaten visar dock att det inte föreligger några signifikanta effekter i varken impostor-känslor eller upplevd self efficacy.

Stöd och upplevda barriärer (hypotes 2)

Då den oberoende variabeln är upplevelse av stöd och barriärer uppvisas en huvudeffekt på utbildning [$F(1, 281) = 6,72, p = ,01, \eta^2 = ,02$]. Vidare visar t-tester att skillnader mellan utbildningarna tydligast kan identifieras mellan de två

könsminoritetsgrupperna [$t(66) = 2,70, p = ,01, \eta^2 = ,10$], där socionommän upplever minst stöd och mest barriärer, och kvinnor på maskinteknik upplever mest stöd och minst barriärer, sett till alla grupper (se tabell 1).

Tester av skalan som undersökte den subtila upplevelsen av omgivningens ogillande visar att en interaktionseffekt föreligger [$F(1, 281) = 7,80, p = ,01, \eta^2 = ,03$]. Effekten kan till viss del förklaras av skillnader mellan minoritets- och majoritetsgrupperna [$t(281) = 2,77, p = ,01, \eta^2 = ,03$] där den tydligaste skillnaden finns på maskinteknik [$t(139) = 2,98, p = ,00, \eta^2 = ,06$]. Tendensen visar att minoriteterna skattar högre och således upplever omgivningens ogillande i högre grad än majoriteterna.

Internaliserande av könsnormer (Hypotes 2)

Test av könsnormerna visade starka signifikanta huvudeffekter på såväl kvinnliga [$F(1, 281) = 61,80, p = ,00, \eta^2 = ,18$] som manliga [$F(1, 281) = 27,14, p = ,00, \eta^2 = ,09$] könsnormer. Det visade sig också finns en signifikant huvudeffekt i utbildning, men endast i förhållande till manliga könsnormer [$F(2, 281) = 9,26, p = ,00, \eta^2 = ,03$] som internaliserats starkare på maskinteknik. T-testen visade vidare att det fanns signifikanta skillnader över utbildningarna för samma kön. Kvinnor på maskinteknik skattade högre än socionomkvinnorna på både manliga- [$t(140) = 2,17, p = ,04, \eta^2 = ,03$] och kvinnliga könsnormer [$t(140) = 2,05, p = ,03, \eta^2 = ,03$]. För männen fanns endast en skillnad på manliga könsnormer, där maskinkillar skattade högst [$t(141) = 2,53, p = ,01, \eta^2 = ,04$]

Korrelation och möjlig prediktion (hypotes 3)

För att kunna besvara frågeställning rörande möjliga förklaringar till vilka faktorer som skulle kunna predicera avhoppstankar utfördes först korrelationer (Pearson). De två utbildningarnas skattningar av avhoppstankar korrelerades med undersökningens övriga variabler (se tabell 2). Resultatet visar att avhoppstankar, med undantag för stressmått, korrelerar signifikant i alla mätningar på socionomprogrammet. På maskinteknologiska programmet korrelerar avhoppstankar signifikant med måtten nöjdhet, likhet, self efficacy, subtilt ogillande, barriärer/stöd, tillhörighet, samt med välmående/stressmättet. Vidare har könsskillnader inom de båda utbildningarna kunnat identifieras med hjälp av oberoende t-tester. Med utgångspunkt i dessa och i de signifikanta korrelationerna kan möjliga mediatorer fastslås. Resultatet visar att socionomprogrammet, bland de signifikant

korrelerande variablerna, har könsskillnader i stöd/barriärer [$t(142) = 2,68$, $p = ,01$, $\eta^2 = ,05$], sociala identitetshot [$t(142) = 3,04$, $p = ,00$, $\eta^2 = ,06$], samt på både manliga- [$t(142) = 3,24$

$p = ,00$, $\eta^2 = ,07$] och kvinnliga könsnormer [$t(142) = 4,41$, $p = ,00$, $\eta^2 = ,12$].

Maskinteknologiska programmet har könsskillnader i likhet [$t(138) = 2,20$, $p = ,03$, $\eta^2 = ,04$], subtilt ogillande [$t(139) = 2,59$, $p = ,01$, $\eta^2 = ,06$], stress [$t(139) = 3,55$, $p = ,00$, $\eta^2 = ,08$] och sociala identitetshot [$t(139) = 4,80$, $p = ,00$, $\eta^2 = ,14$].

Tabell 2. Undersökningens skalor i korrelation med avhoppstankar på de två utbildningarna, där * = $p < ,05$ och ** = $p < ,01$

	Avhoppstankar	
	Socionomprogrammet	Maskinteknologiska programmet
Nöjd med utb.	-,83**	-,81**
Likhet	-,32**	-,38**
Self Efficacy	-,25**	-,25**
Subtilt ogillande	,18 *	,37**
Stöd/Barriärer	-,30**	-,27**
Imposter	,26**	,05
Tillhörighet	-,27**	-,27**
Soc. identitetshot	,26**	-,06
Välmående/Stress	,08	,24**
Könsnormer M.	,22**	,10
Könsnormer K.	-,18*	-,09

Vid screening av resultatet kunde några outliers identifieras med en standardpoäng över 3,29. Det visade sig kräva för mycket ingrepp för att hantera dem vilket, med hänsyn till det förhållandevis lilla samplet, resulterade i att regressionsanalyser inte lämpade sig för vidare analys vid denna studie.

Diskussion

Denna studie berör hur grupper i könsminoritet trivs på sin utbildning, hur de mår, i vilken grad de funderar på att hoppa av, samt vad som predicerar detta. Syftet har varit att undersöka skillnader i trivsel, avhoppstankar och välmående mellan könsminoritet och könsmajoritet, men också om det fanns en skillnad mellan den manliga- och kvinnliga minoritetsgruppen. Olika variabler har vidare undersökts i frågan om det kunde finnas ett samband mellan dem och avhoppstankar. Dessa variabler skulle på så vis kunna kartläggas som möjliga prediktorer.

Tolkning av resultat

Huvudhypotes. I enlighet med studiens hypotes om avhoppstankar, finns det stöd för att män på ett kvinnodominerat akademiskt område vill hoppa av mer än kvinnor på ett mansdominerat akademiskt område. Detta speglas också i hur nöjda minoritetsmännen känner sig med utbildningen. Precis som väntat så strider detta mot de amerikanska resultaten (Steele et.al, 2002) som visat att avhopp och avhoppstankar endast visade sig mer hos kvinnor i minoritet. Trots att det inte fanns några skillnader i avhoppstankar mellan kvinnor och män på maskinteknik, så kvarstår ändå det faktum att kvinnorna ändå upplever mer sociala identitetshot än männen. Men maskinkvinnor upplever också mer stress i jämförelse med männen på utbildningen vilket inte är helt i linje med ställd hypotes. Detta kan bero på att en huvudeffekt av kön visade sig på stressvariabeln, där också kvinnor på socionomprogrammet upplevde mer stress än socionommännen, vilket inte heller stämmer överens med hypotesen.

Det finns alltså en skyddande faktor som får kvinnorna på maskin att känna sig nöjda och vilja stanna på utbildningen. Här kan endast spekulationer göras. En möjlig förklaring skulle kunna vara status, vilket också skulle kunna användas vid tolkning av välmående/stressvariabelns utfall. Med detta menas att typiskt manliga yrken generellt sett är bättre betalda och har därför högre status än typiskt kvinnliga yrken (Svensson & Ulfsson-Eriksson 2009). Denna faktor skulle således kunna vara intressant för att kunna förutspå om utbildningar som leder till högstatusyrken har färre avhopp än utbildningar som leder till yrken med lägre status. Med hänsyn till genomströmningsstatistik från ingenjörslinjer, i kontrast till socionomprogrammet, skulle denna tolkning kunna vara en möjlig förklaring (SCB, 2013). Statusaspekten skulle även kunna appliceras på stressvariabelns utfall på så vis att kvinnor känner mer stress än sina manliga kurskamrater, eftersom kvinnor utifrån sitt kön redan upplever att de måste prestera bättre än männen för att ha en chans att lyckas.

Hypotes kring möjliga prediktorvariabler. Variablerna visade sig till stor del stämma överens med det förväntade utfallet som presenterades i hypoteserna. Dock med vissa undantag. Likhetsvariabeln var en sådan, där visserligen männen i minoritet, i linje med ställd hypotes, skattade lägre än socionomkvinnor, men kvinnorna i minoritet var de som skattade högst av alla grupper. En förklaring till detta skulle kunna vara att kvinnorna på maskinteknik, likt Lindgrens (1985) beskrivning, använder sig av en komformisk strategi, som visat sig vanlig bland framförallt kvinnor i minoritet. Genom denna söker minoritetskvinnor likheter med männen. Eftersom kvinnorna i undersökningen fortfarande är i ett tidigt stadie i

utbildningen har kanske därför inte någon utväg i form av flykt ännu hunnit uppstå (Lindegren, 1985).

De minimala gruppskillnader som visade sig i känsla av tillhörighet, var inte signifikanta. Detta speglar alltså inte heller hypotesen om att minoriteterna skulle uppleva mindre tillhörighet till sina utbildningar. Enligt teori om social kategorisering, skulle en möjlig tolkning av detta kunna vara att det har uppstått ett vi-tänk, då upplevelsen av in-gruppkänslan så tidigt på utbildningen är stark vilket gör att studenterna också identifierar sig med denna grupp starkare (Turner, 1999). På så sätt borde rent logiskt känslorna av tillhörighet bli starkare. Vad som däremot visade sig stämma överens med förväntningarna var att könsminoriteter upplever mer sociala identitetshot på både den mansdominerade och den kvinnodominerade utbildningen. Positivt är här, precis som i Steele et al. (2002) visar, att samtliga fyra grupper skattar mycket lågt på stereotypotsskalan, trots att resultatet i sin helhet kan ses som något problematiskt i de tydliga könsskillnader som trots allt finns.

När det gäller upplevd kompetens uppvisades visserligen inga signifikanta skillnader, men tendenser som pekade i riktning med ställda hypoteser kunde ändå urskiljas. Detta i form av att kvinnorna i minoritet skattade något lägre på self efficacy och något högre på impostor än männen på samma utbildning. Dock skattade männen i minoritet på liknande vis i förhållande till kvinnorna på sin utbildning, vilket inte är helt i linje med vad tidigare forskning visat (Cheryan & Plaut, 2010).

I stöd och barriärer finns en mycket intressant aspekt när det gäller minoritetsgrupperna. Skillnaden är som störst mellan just dessa två grupper. I enlighet med hypotesen rörande detta, är det kvinnorna i minoritet som upplever minst barriärer och mest stöd, vilket fortsatt innebär att minoritetsmännen upplever mest barriärer och minst stöd. Det är utifrån resultatet svårt att svara på om detta har att göra med den uppmuntran och de signaler från dagens samhälle att få kvinnor att sträva mot det som förknippas med män och manlighet, och därmed högre status (SOU, 2004). Däremot finns ingen signifikant skillnad mellan minoritetsgrupperna, som upplever en liknande, men låg, nivå av subtilt ogillande. Könsskillnader finns på denna variabel endast signifikant på maskinteknik, vilket troligtvis kan förklaras av att maskinmännen sticker ut bland de fyra grupperna och skattar mycket lägre än övriga grupper. En möjlig tolkning kan vara att de både studerar en utbildning som de utefter sitt kön "förväntas" göra, samt att denna utbildning generellt sett leder till bättre betalda jobb och högre status.

Det sista måttet som utgjorde enkäten var både manliga och kvinnliga könsnormsmått. I hypoteserna förväntades de båda minoritetsgrupperna ha internaliserat måtten olika

beroende av vilken utbildning det var fråga om, och således vilka rådande normer som förväntades gälla. De starka skillnader som visades mellan män och kvinnor kunde urskiljas när utbildningsvariabeln togs bort, vilket styrker denna hypotes. Men de förväntningar som ställdes på hur skillnaderna mellan utbildningarna skulle se ut, såg annorlunda ut. Totalt sett visade resultatet att män på maskin internaliserat både manliga och kvinnliga normer mer än männen på socionom, dock endast signifikant på det manliga könsnormsmåttet. Detsamma gällde för maskintjejer som också de internaliserat båda normmåtteten signifikant mer än socionomtjejeerna. Detta talar både för och emot hypotesen. Att de manliga måttet skulle internaliserats starkare på maskinteknik var väntat. Att det kvinnliga måttet däremot skulle visa samma sak, talar istället för att könsnormer generellt befästs starkare på en manlig arena.

Att resultaten inte helt går i linje med ställda hypoteser kan ha flera orsaker. Att studenterna som svarade nästan uteslutande gick på första terminen kan till viss del ha påverkat. Detta på så sätt att vissa hot i omgivningen ännu inte uppenbarat sig för studenterna eller också att de ännu inte har börjat känna av dem. Trots detta stämmer hypoteserna gällande prediktorvariablerna till stor del, vilket tyder på att det faktiskt föreligger skillnader i hur minoriteterna upplever sin situation.

Hypotes kring korrelation och prediktion. I linje med hypoteserna om korrelation gällde generellt för socionomstudenter att de ville hoppa av i högre utsträckning ju högre de hade skattat på variablerna subtilt ogillande, impostor, sociala identitetshot och manliga könsnormer. För maskinteknologer gällde detsamma för variablerna subtilt ogillande och välmående/stress. I motsatt riktning gällde skyddande faktorer, d.v.s. att avhoppstankar minskade ju högre socionomstudenter skattade på variablerna nöjdhet med utbildning, likhet, self efficacy, stöd/barriärer, tillhörighet och kvinnliga könsnormer. För maskinteknologer gällde samma skyddsfaktorer med undantag för kvinnliga könsnormer. Det finns vidare stöd att anta stöd/barriärer, sociala identitetshot, manliga- och kvinnliga könsnormer som möjliga prediktorer för avhopp bland män i minoritet och variablerna likhet, subtilt ogillande, välmående/stress och sociala identitetshot bland kvinnor i minoritet, då det finns könsskillnader för dessa variabler på respektive utbildning. Välmående/Stress-variabeln på socionomprogrammet och variablerna impostor, sociala identitetshot och manliga, samt kvinnliga könsnormer på maskinteknologiska programmet, korrelerade inte signifikant med avhoppstankar.

Inför vidare regressionsanalyser genomfördes variablerna för outliers, där analysen fann att det fåtal män som var hotade kunde klassificeras som outliers, enligt Tabachnick och Fidell (1996). Vid försök att hantera dessa, visade det sig att drastiska förändringar krävdes för att rätta till dem. Att göra så stora ingrepp i datan, ansågs för studien oönskvärt, varpå beslut togs att låta ursprungsdatan vara. På grund av det samt det faktum att samplet inte var stort nog, innebar således att vidare regressionsanalyser dessvärre inte var möjliga. Vi betvivlar dock inte att dessa män inte upplevde några hot, och menar att det inte finns anledning att tro deras poäng är någon form av misstag. Eftersom undersökningen rör just minoriteter som i viss mån förväntas svara annorlunda är det rimligare att tro att det endast är ett fåtal män i minoritet som har upplevt dessa hot och att de därför visas som outliers. För att kunna göra vidare regressionsanalyser, behövs alltså ett större antal män i könsminoritet.

Styrkor och brister

Deltagare. Eftersom urvalet bestod av två könstereotypa utbildningar, finns det anledning att uppfatta detta som hot mot den externa validiteten. Detta på grund av att det saknas bredd i utbildningstyp, där de två valda utbildningarna har olika statusnivå (Svensson & Ulfsson-Eriksson, 2009). Det saknas också bredd i utbildningarna som helhet, då de flesta studenter som deltog i studien gick på utbildningarnas första terminer. Valet av förstaterminare gjordes framför allt med hänsyn till tidigare studier från socionomprogrammet (Kullberg, 2002; Möllerstedt, 2010) som visat att avhopp ofta sker tidigt på utbildningen och att ju längre en utbildning har pågått, ju fler studenter har av logiska skäl hunnit hoppa av. Bland studenter på högre terminer finns därför risken att de som upplevt könsrelaterade hot, redan har hunnit hoppa av. På så vis skulle den viktigaste målgruppen för undersökningen utebli. Detta kan därför även ses som en styrka. Mest önskvärt vore ett större urval utspritt över flera olika typer av könsdominerade utbildningar, samt att få respondenter spridda över utbildningarnas alla terminer. Detta för att få bort studielängd, samt typ av utbildning (t.ex. utbildningar med olika status) som möjliga confounders. Flera olika studenter inom de olika jämförelsegrupperna, belägna på olika typer av utbildningar skulle därför kunna öka den externa validiteten. Dock, med belägg från tidigare forskning och statistik, finns det fortfarande anledning att tro att män i minoritet på annan, men likvärdig, utbildning också skulle uppleva större missnöje än kvinnorna på samma utbildning. Vid replikation av studien på en annan mansdominerad utbildning skulle sannolikt inte heller visa att kvinnorna i minoritet känner mer missnöje än männen. Det finns alltså ingen anledning att tro att resultatet skulle ha påverkats betydligt av att studenterna i just denna undersökning testades.

Det kan också ses som en brist att den största delen av urvalsgruppen bestod av personer som befann sig på sin första termin. Risken är att dessa studenter inte har hunnit uppleva eller lagt märke till hot, barriärer och likheter eller andra faktorer och därför skulle svarat annorlunda efter en längre tid på utbildningen. Med bakgrund i detta resonemang blir det återigen önskvärt att ha ett bredare urval där detta kan kontrolleras, genom att ha olika jämförelsegrupper, där utbildningslängd också kan analyseras som oberoende variabel.

Med hänsyn till urvalet så bör deltagarantalet än en gång understrykas. Studien har genererat många intressanta resultat. Dock blev det, som tidigare nämnts, inte möjligt att göra regressionsanalyser eftersom en liten del data var outlierdrivet. I linje med detta bör vikten av ett större sample än en gång understrykas. Dock är en samplet, i förhållande till den tid och de resurser som funnits, över förväntan då den minsta gruppen utgjordes av 32 deltagare.

Material. Av de skalor som användes i studien, kan den interna reliabiliteten diskuteras på ett fåtal. Ingrepp och översättningar skedde på många av ursprungsskalorna. Dock skedde alla ändringar i en flerstegsprocess med noga överväganden, tillsammans med ansvariga för det större forskningsprojektet. Reliabilitetsanalyser gjordes för samtliga skalor, med goda resultat. Dock uppnådde måttet för de kvinnliga könsnormerna ett svagare alpha värde än önskat, ($\alpha < ,70$), vidare bestämt ($\alpha = ,61$). Det ger anledning att ifrågasätta delskalans interna reliabilitet som är svag, vilket gör det viktigt att ha i åtanke att denna skala inte är lika pålitlig som resterande. Det blir även viktigt att ha detta i åtanke inför vidare studier, om måttet önskas användas i framtiden.

En annan möjlig brist ligger i ifyllandet av enkäten. Studien tar upp en del frågor som kan anses känsliga, exempelvis bland könsnormsmåtten. Vid besvarandet av enkäten, som gjordes i respondenternas föreläsningssalar, var stolarna ibland tätt placerade. Detta kan ha bidragit till att vissa studenter kan ha upplevt sin anonymitet hotad, eller att någon i större grad velat svara under påverkan av social önskvärdhet. Stämningen i klassrummen upplevdes dock som bra och alla studenter var som tidigare nämnts införstådda med att de när som kunde välja att avbryta sitt deltagande. Efter överläggning mellan andra lämpliga insamlingsmetoder, visar sig denna metod dock ha fler fördelar än nackdelar, på grund av att minoriteterna undgår att pekats ut, samt att den är tids och kostnadseffektiv.

Ännu en styrka är att undersökningen behandlar många variabler som är intressanta för studier av underrepresentation av kön i utbildnings- och yrkeskontext. På så vis blir den omfattande och komplex och behandlar en mer heltäckande bild av området. Här har studien väl gjort sitt syfte som pilotstudie för det större forskningsprojektet, då det har gett

översiktliga resultat där korrelationer har genererat möjliga prediktorer. Detta har bidragit till att framtida medieringsanalyser skulle kunna utföras med dessa variabler vid ett större sample. En ytterligare styrka är att replikation av vissa delar i metoden gör resultatet jämförbart med tidigare studier, vilket vidare skapar möjligheter för att använda studierna som utgångspunkt vid diskussion även då olika resultat uppvisades.

Framtida forskning

Kvinnors och mäns underrepresentation inom olika akademiska fält är ett högaktuellt område. Även om Sverige anses vara ett föregångsland inom jämställdhetsfrågor, finns fortfarande en lång väg kvar tills utbildningar och arbetsmarknad är jämnt könsfördelade (Wahl et al., 2011). Att kartlägga faktorer som kan predicera vad som gör att personer väljer eller väljer bort en utbildning som inte följer typiska könsnormer, är av högsta relevans i ett förändringsorienterat arbete. Som tidigare framgått har forskning till största del gjorts rörande kvinnor inom mansdominerade områden, och vilka könsbaserade hinder de möter. Det saknas dock fortfarande mycket forskning på mäns upplevelser i kvinnodominerade kontexter. Att männen i Sverige funderade på att hoppa av, mer än männen i USA, är intressant och vikt bör absolut läggas på att studera vidare vad det är som gör att män i Sverige på kvinnodominerat akademiskt område vill hoppa av mer än kvinnor på mansdominerat område. Därför vore det önskvärt med framtida forskning inom frågan, men även rörande könsminoriteters upplevelser i bredare utsträckning.

För att uppnå en könsbalanserad utbildnings- och arbetsmarknad blir det viktigt att förstå de processer som ligger bakom att personer väljer att dra sig till ett visst fält eller inte. Därför behövs också mer studier på de variablerna som i undersökningen visade sig kunna fungera som möjliga prediktorer. Detta kan hjälpa regeringen med det utredningsarbetet som går ut på att förebygga att arbetsplatser blir överrepresenterade av det ena könet, där fokus bör ligga på att främst attrahera könsminoriteter till utbildningarna (SOU, 2004). Kartläggs mediatorer, risk- och skyddsfaktorer på ett systematiskt sätt, kan de vara mycket användbara i ett förändringsorienterat arbete med mål att uppnå en så könsbalanserad arbetsmarknad som möjligt. I framtiden kan således en replikation av studien, med fler undersökningsslag, vara användbar för att verkligen nå de individer som potentiellt känner hot. Det skulle då vara önskvärt med fler utbildningstyper, samt införande av variabler som vidare kan undersöka vad som ser ut att skydda de kvinnor i minoritet som trots upplevda hot, inte vill hoppa av. Statusaspekten blir som tidigare nämnts, en del att undersöka vidare, då de två utbildningarna i detta fall klassificerats utifrån olika status. Det kan även vara önskvärt att studera utifrån ett

intersektionalistiskt perspektiv där kön men även klass, etnicitet, nationalitet, sexualitet och ålder behandlas och undersöks.

Konklusion

Syftet med undersökningen har varit att få kunskap om hur könsminoriteter upplever sin utbildningssituation. Detta för att få insikt i den långtgående process som bidragit till den könssegregerade arbetsmarknad som råder idag. Studien har bidragit till att ge insikt i om det finns skillnader mellan olika grupper i minoritet, baserat på det kön som utgör minoritetsgruppen. Efter insamling och tolkning av de sammanlagt 281 ifyllda enkäterna som utgjort studien, kan konstateras att män som befinner i minoritet på sin utbildning är mer missnöjda och vill hoppa av i större utsträckning än både män och kvinnor i majoritet på sina utbildningar, samt kvinnor i minoritet på en mansdominerad utbildning. Prediktorer till avhoppstankarna undersöktes, men ingen kunde signifikant säkerställas som självklar prediktor. Dock visar korrelationer att det finns tendenser som absolut bör undersökas vidare med större sample i möjliga regressionsanalyser. Trots vissa brister har dessa resultat, som strider mot tidigare forskning inom ämnet, bidragit till att i hög grad vilja utforska området vidare.

Referenser

- Arbetsmiljöverket (2013). *Under luppen – genusperspektiv på arbetsmiljö och arbetsorganisation*. Stockholm:Arbetsmiljöverket
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Bowling, A. (1997). *Measuring health, a review of quality of life measurement scales* (2 ed.). Buckingham, Philadelphia: Open University press.
- Brewer, M. B. (1999). Psychology of Prejudice: Ingroup Love or Outgroup hate? *Journal of Social Issues*, 55(3), 429-444.
- Cheryan, S. & Plaut, V.C. (2010). Explaining Underrepresentation: A Theory of Precluded Interest. *Sex Roles*, 63 (7/8), 475–488.
- Sabine M., Chrisman S.M., Pieper, W.A, Clance, P.R, Holland, C.L. & Hughes, C.G. (1995). Validation of the Clance Imposter Phenomenon Scale, *Journal of Personality Assessment*, 65 (3), 456-467
- Clance, P. R. & O'toole, M. A. (1987). The Imposter Phenomenon: An Internal Barrier to Empowerment and Achievement. *Women & Therapy*, 6 (3), 51-64
- Gilovich, Thomas, Keltner, Dacher, & Nisbett, Richard E. (2010). *Social psychology*.(2 ed.) New York: Norton. 606 s
- Goldberg, D. P., & Hillier, V. F. (1979). A scaled version of the general health questionnaire. *Psychological Medicine*, 9 (1), 139-145.
- Good, C., Rattan, A. & Dweck, C.S. (2012). Why do women opt out? Sense of belonging and women's representation in mathematics, *Journal of Personality and Social Psychology*, 102(4), 700-717.
- Jansson, S (2012). *Kvinnor för sig, män för sig* Stockholm:Studentliv. Hämtad 11 dec, 2013, från <http://www.studentliv.se/plugga/kvinnor-för-sig-män-för-sig-4928>
- Kullberg, K. (2000) *Hoppar man av? -En studie av män som avbrutit socionomutbildningen i Lund*, Socialhögskolan Lunds universitet
- Lent, R. W. & Brown, S. D. (2006). On Conceptualizing and Assessing Social Cognitive Constructs in Career Research: A Measurement, Guide *Journal of Career Assessment*, 14(1), 12-35

- Lent, R. W; Brown, S. D; Brenner, B; Chopra, S. B; Davis, T; Talleyrand, R; Suthakaran, V. (2001). The role of contextual supports and barriers in the choice of math/science educational options: A test of social cognitive hypotheses, *Journal of Counseling Psychology*, 48(4), 474-483.
- Lindgren, G. (1985). *Doktorer, systrar och flickor*. Stockholm:Carlssons.
- Mahalik, J.R., Locke, B., Ludlow, L., Diemer, M., Scott, R.P.J., Gottfried, M., & Freitas, G. (2003). Development of the Conformity to Masculine Norms Inventory. *Psychology of Men and Masculinity*, 4, 3-25.
- Mahalik, J. R., Morray, E. B., Ludlow, L. H., Coonerty-Femiano, A., Ludlow, L. H., Slattery, S. M., & Smiler, A. (2005). Development of the Conformity to Feminine Norms Inventory. *Sex Roles*, 53, 417-435.
- Möllerstedt (2010) *Tidiga studieavbrott – en undersökning av studenter som avbrutit studierna i ett tidigt skede*. Lund:Socialhögskolan
- Parent, M. C., & Moradi, B. (2009). Confirmatory factor analysis of the Conformity to Masculine Norms Inventory and development of the CMNI-46. *Psychology of Men & Masculinity*, 10, 175-189.
- Parent, M. C., & Moradi, B. (2010) Confirmatory factor analysis of the Conformity to Feminine Norms Inventory and development of the CFNI-45. *Psychology of Women Quarterly*, 34, 97-110.
- SOU (2004:43). *Den könsuppdelade arbetsmarknaden: betänkande*. Statens offentliga utredningar. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer.
- Spencer, S. (1993). *The Effect of Stereotype Vulnerability on Women's Math Performance*. n.p.: ProQuest, UMI Dissertations Publishing.
- Statistiska centralbyrån (2013). *Universitet och högskolor - Genomströmning och resultat på grundnivå och avancerad nivå till och med 2011/12*. Stockholm:Statistiska centralbyrån
- Steele, J., Jacquelyn, B.J. & Rosalind C.B. (2002). Learning in a man's world: examining the perceptions of undergraduate women in male-dominated academic areas, *Psychology of Women Quarterly*, 26 (1), 46–50
- Svensson, L. G., & Ulfsson-Eriksson, Y. (2009). *Yrkesstatus. En sociologisk studie av hur yrken uppfattas och värderas*. Report no. 140, Department for sociology, Gothenburg University.

Tabachnick, B.G. & Fidell, L.S. (1996). *Using multivariate statistics*. (3. ed.) New York: HarperCollins College Publishers.

Turner, J. C. (1999). Some current issues in research on social identity and self-categorization theories. I Ellemers, N., Spears, R. & Doojse, B. (red.). *Social identity: context, commitment, content* (pp. 6-34). Oxford: Blackwell.

Universitet och Högskolerådet (2013) *Universitets- och högskolerådets antagningsstatistik*. Stockholm:uhr.se. Hämtad 5 november, 2013, från <http://www.statistik.uhr.se>

Wahl, A., Holgersson, C., Höök, P. & Linghag, S. (red.) (2011). *Det ordnar sig: teorier om organisation och kön*. (2., [uppdaterade] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Utbildning & Trivsel

Nedan följer ett antal frågor och påståenden om dig och din utbildning. Var god kryssa i/ringa in det svarsalternativ som du tycker stämmer bäst överens med dig och hur du känner. Försök svara spontant utan att tänka efter för länge. Dina svar kommer vara helt anonyma och kommer inte att kunna återkopplas till dig. Tack för hjälpen!

01. Ålder: _____

02. Kön:

Man

Kvinna

03. Nuvarande utbildning/program: _____ 04. Termin: _____

05. Är dina föräldrar utbildade på Högskola/Universitet?

- Ja, båda
- Bara mamma
- Bara pappa
- Nej, ingen

06. Hur skulle du beskriva att din familj hade det ekonomiskt under din uppväxt?

- Mycket bättre än medel i Sverige
- Lite bättre än medel i Sverige
- Varken bättre eller sämre än medel i Sverige
- Lite sämre än medel i Sverige
- Mycket sämre än medel i Sverige

07. Hur nöjd är du med ditt val av utbildning?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls
nöjd						Extremt
nöjd

08. Hur säker är du på att du vill arbeta med ett yrke som din utbildning leder till?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls
säker						Extremt
säker

09. Hur säker känner du dig på att du har valt rätt utbildning?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls säker						Extremt säker

10. Hur ofta har du funderat på att hoppa av eller byta från din nuvarande utbildning?

1	2	3	4	5	6	7
Aldrig						Väldigt ofta

11. Upplever du att det finns människor som liknar dig på din utbildning?

1	2	3	4	5	6	7
Nej, inga alls						Ja, alla

12. Hur lik tycker du att du är andra kursare på din utbildning?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls lik						Extremt lik

13. I vilken mån känner du att du är annorlunda jämfört med andra studerande på ditt program?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt

14. I vilken mån känner du att du passar in på din utbildning?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt bra

15. I vilken mån känner du att du har tillgång till förebilder inom ditt fält (t.ex. någon du kan se upp till och lära dig av genom att observera)?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt

16. Hur ofta känner du att du inte passar in socialt bland andra studenter på din utbildning?

1	2	3	4	5	6	7
Aldrig						Väldigt ofta

17. Hur säker är du på att du framgångsrikt kommer att kunna lösa de uppgifter som du förväntas göra under din kommande utbildning?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls säker						Extremt säker

18. Hur säker är du på att du framgångsrikt kommer kunna avsluta din utbildning med mycket goda resultat?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls säker						Extremt säker

19. Hur säker är du på att du framgångsrikt skulle klara av att arbeta med ett yrke som din utbildning leder till?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls säker						Extremt säker

20. Jag tror att jag kommer att ha en framgångsrik karriär inom det arbetsområde jag studerar till.

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

21. Ibland får jag känslan att folk i min omgivning tycker att jag gjort ett konstigt utbildningsval.

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

22. Ibland känner jag en obehaglig känsla när jag berättar för folk vad jag studerar.

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

23. Jag drar mig ibland för att berätta för andra vad jag studerar.

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

24. Ibland ser folk förvånande och ogillande ut när jag berättar vad jag studerar.

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

I vilken utsträckning känner du ...

25. att du får stöd för ditt utbildningsval från viktiga människor i ditt liv?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

26. att du får uppmuntran från dina vänner för den utbildning du läser?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

27. att nära vänner och släktingar är stolta över dig för det utbildningsval du gjort?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

28. att familjemedlemmar avskräcker eller fäller negativa kommentarer om din utbildning?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

29. att vänner avskräcker eller fäller negativa kommentarer om din utbildning?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

30. att dina familjemedlemmar stöder ditt beslut att studera till det du gör?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

31. press från föräldrar eller andra viktiga människor att byta utbildning från din nuvarande till en annan?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på dig?

32. Jag kan ge intryck av att vara mer kompetent än vad jag egentligen är.

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

33. Ibland tror jag att jag fått min nuvarande status eller nått min nuvarande framgång tack vare att jag råkat vara på rätt plats vid rätt tidpunkt eller för att jag har känt rätt personer.

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

34. Jag är rädd att viktiga människor i min närhet kommer att få reda på att jag inte är lika kompetent som de tror att jag är.

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

35. Ibland upplever jag att min framgång i livet och i studierna beror på någon form av misstag.

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

36. Ibland känns det som att min framgång beror på någon form av tur.

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

37. Ibland blir jag rädd att andra ska upptäcka min bristande kunskap och förmåga.

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

38. Jag jämför ofta mina förmågor med människor omkring mig och tänker att de är mer intelligenta än vad jag är.

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer Inte alls						Stämmer mycket bra

När jag är på min utbildning känner jag mig...

39. ... accepterad

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer Inte alls						Stämmer mycket bra

40. ... respekterad

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

41. ... åsidosatt

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer Inte alls						Stämmer mycket bra

42. ... värderad

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

43. ... uppskattad

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

44. ... utesluten

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

45. ... obetydlig

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

46. ... försummad

1	2	3	4	5	6	7
Stämmer inte alls						Stämmer mycket bra

I undervisningen på ditt program, hur ofta upplever du att...

47. en del människor tror att du är mindre begåvad på grund av ditt kön?

1	2	3	4	5	6	7
Aldrig						Nästan alltid

48. om du inte är bättre än genomsnittet, kommer folk tro att du har begränsningar på grund av ditt kön?

1	2	3	4	5	6	7
Aldrig						Nästan alltid

49. lärare förväntar sig att du ska prestera dåligt eftersom du är man/kvinna?

1	2	3	4	5	6	7
Aldrig						Nästan alltid

50. lärare är mindre benägna att uppmuntra dig på grund av ditt kön?

1	2	3	4	5	6	7
Aldrig						Nästan alltid

51. du inte blir fullt accepterad eller inkluderad av ditt program på grund av kön?

1	2	3	4	5	6	7
Aldrig						Nästan alltid

52. om du ställer en "dum" fråga kommer folk tro att det beror på ditt kön?

1	2	3	4	5	6	7
Aldrig						Nästan alltid

53. om du presterar dåligt på en tenta kommer folk förutsätta att det beror på att du är man eller kvinna?

1	2	3	4	5	6	7
Aldrig						Nästan alltid

54. individer med samma kön som du bedöms orättvist på grund av att de är män eller kvinnor?

1	2	3	4	5	6	7
Aldrig						Nästan alltid

Välj det svar som bäst beskriver hur du mått under den senaste månaden.

55. Har du på senaste tiden tyckt att allting tar knäcken på dig?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

56. Har du på senaste tiden tyckt att du på det stora hela klarat saker och ting bra

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

57. Har du på senaste tiden haft huvudvärk?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

58. Har du på senaste tiden varit så orolig så att du sovit för lite?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

59. Har du känt dig ständigt pressad?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

60. Har du på senaste tiden känt dig helt bra och vid god hälsa?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

61. Har du på senaste tiden känt dig kapabel att fatta beslut?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

62. Har du den senaste tiden känt dig slutkörd och vissen?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

63. Har du på senaste tiden sovit oroligt?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

64. Har du på senaste tiden känt dig ständigt spänd och nervös?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

65. Har du på senaste tiden känt dig sjuk?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

66. Har du på senaste tiden blivit irriterad eller på dåligt humör?

1	2	3	4	5	6	7
Inte alls						Extremt mycket

Nu följer ett antal påståenden om hur män och kvinnor kanske tänker, känner eller beter sig. De är tänkta att mäta attityder, övertygelser och beteenden som associeras med både traditionella och icke-traditionella könsnormer. Tänk på dina egna handlingar, känslor och övertygelser och ange hur mycket du personligen håller med eller inte håller med om varje påstående nedan.

(Av upphovsrättsliga skäl kan materialet inte publiceras)

(Av upphovsrättsliga skäl kan materialet inte publiceras)

Tack för din medverkan!